Поздравъ

за новата година

къмъ всички.

печатница на Н М. Церовски
ТЪРНОВО,
1914.

„Ходете въ видѣлината, за да бѫдете синове на видѣлината“.

Видѣлината за душата е това, каквото е свѣтлината за тѣлото. Храненето, ра́стенето и развитието на тѣлото е невъзможно безъ свѣтлина. Сѫщо така е невъзможно за душата да расте, да се развива и даде плодъ безъ видѣлина. Както свѣтлината произтича отъ слънцето, тъй и видѣлината иде върху душата отъ Бога. Свѣтлината не е едно и сѫщо съ слънцето, сѫщо и видѣлината съ Бога. Свѣтлината ни подсѣща за слънцето, видѣлината ни упѫтва къмъ Бога. Когато имаме свѣтлина въ облачно врѣме, неможемъ веднага да посочимъ дѣ е слънцето, защото не го виждаме отъ облацитѣ. Това ще направимъ, като се възползуваме отъ придобитото си знание и опитность, като размислимъ колко е часътъ, кое годишно врѣме имаме и слѣдов., дѣ приблизително би трѣбвало въ дадения моментъ да се намира слънцето. Ако слѣдъ това се взрѣмъ по-внимателно къмъ опрѣдѣлената посока, вѣроятно ще зѣрнемъ по-силната свѣтлина, ще видимъ, макаръ мрачкаво, слънцето. Сѫщо така, имащи видѣлината, изпращана за душитѣ ни отъ Бога, ний съ сѫщитѣ усилия, опитъ и знание можемъ и трѣбва да търсимъ Бога.

Когато дѣтето се роди у единъ баща, послѣдниятъ му дава условия за животъ и ра́стене на тѣлото. Сѫщо тъй, кога се ражда човѣкъ, дава му се видѣлина,—условие за развиване и растене на душата.

За нашия стремежъ да идемъ въ небето се искатъ условия. Такива сѫ условията, които спомагатъ

на душата да се очисти и обогати духовно. Защото небето е за животъ само на души, богати духовно, чисти, „облечени въ свѣтбарска дреха". „Да бждемъ синове на видѣлината", — това значи да имаме и използуваме даденитѣ ни отъ Бога условия — видѣлината — за нашъ духовенъ прогресъ. Процесътъ на видѣлината е процесъ на очистване душата и нейното оплодяване.

Свѣтлината дава на растенията възможность да се хранятъ отъ соковетѣ на земята, които тя прѣработва въ листата имъ въ хранителенъ за растенията материалъ. Тъй растението расте и дава плодъ.

И нашата душа е едно растение, което трѣбва да даде плодъ. Чрѣзъ сърдцето ни тя пуща въ материалния свѣтъ корени, — това сж желанията. Желанията и мислитѣ й сж сокове на душата, които правятъ добра, даватъ й възможность да принесе плодове на доброто. Добри можемъ да бждемъ чрѣзъ мисли и желания. Тѣ, обаче, биватъ цѣнни, когато се свържатъ и проявятъ съ единъ актъ. Реализиратъ ли се въ такъвъ, душата ни е дала плодъ, използувайки условията, които сж почва. И тъй, както свѣтлината прѣвръща соковетѣ въ растителенъ и плоденъ материалъ, тъй и божествената видѣлина прѣвръща мислитѣ и желанията ни въ добри дѣла, — плодоветѣ на душата.

А това пъкъ значи, да сме „синове на видѣлината", т. е. да използуваме видѣлината, даденитѣ ни отъ Бога условия за живѣяне, — за нашъ духовенъ прогресъ, да дадемъ душевенъ плодъ чрѣзъ видѣлината.

Като синове на видѣлината, имаме различни от-

ношешия къмъ нейния източникъ, Бога. Въ разни врѣмена Богъ ни дава различни условия за развитие. И синовнитѣ ни отношения къмъ Бога, душата ни въ разно врѣме разбира различно, съобразно условията, въ които Богъ ни поставя да работимъ, като най-добъръ Възпитатель, да ги използуваме, за да се развиваме, та да станемъ добри.

За да влѣземъ въ небесното Царство трѣбва да бѫдемъ спасени. Само спасението, обаче, не е достатъчно, а трѣбва и да се възползуваме отъ него. Спасението е, че Богъ ни е избавилъ или ни избавя отъ лошитѣ условия, при които нашата душа, умъ и сърдце немогатъ да се развиватъ и ни поставя въ други, въ които това развитие е възможно. Когато спасяваме нѣкого отъ *затвора, ний го извеждаме отъ* едни условия, прѣчещи на неговото развитие, парализиращи го, и го поставяме въ други, благоприятствуващи го. Но по-нататъкъ спасенията трѣбва самъ да се развива, да работи, използувайки условия, знания и опитность. Иначе, макаръ и да има благоприятни условия, той може да не се развива, да не прогресира, въпрѣки факта, че е спасенъ. Тъй че и ний, спасени отъ Ис. Христа, сме избавени отъ лошитѣ, прѣчещи на развитието ни условия и сме поставени въ нови условия,—видѣлината и Благодатьта,—които ний трѣбва да използуваме за свое развитие и прогресъ.

Спасението води къмъ свобода: спасениятъ отъ затвора е извадень на свобода. И ний, спасени отъ Ис. Христа, сме свободни чрѣзъ него.

Що е свободата?

У всѣкиго отъ насъ се таи скритъ истинския животъ, душата, свързваща ни съ Източника на живота, Който ни я е вджхналъ. Този скритъ животъ, тази Божествена искра е, която постоянно негодува въ насъ вжтрѣ, въздиша, недоволна е, търси нѣщо по-друго, по-висше. Тоя скритъ животъ е стимулъ на прогреса, той го движи. Сега, когато той е поставенъ въ условия, прѣчещи на неговата проява и на естествения развой, ний не сме свободни. Наопъки, свободата е, когато скритиятъ душевенъ, могжщественъ животъ се извади изъ едни условия, прѣчещи на развоя и проявата му и кога се постави въ условия, благоприятни за този развой и проява. Значи, свободата е слѣдствие на спасението. Неспасениятъ не е свободенъ. Обратно, освободенъ ли е вжтрѣшно човѣкъ, чувствува ли, че неговата душа е въ единение съ Твореца си и съ душата на всички хора —на свѣта, не чувствува ли прѣчка за това единение, той е и спасенъ. Грѣхътъ е прѣчка за това единение. слѣдователно, обхванатиятъ отъ грѣхъ не е свободенъ. Ето защо апостолътъ казва на римлянитѣ, че като сме спасени, ний сме свободни отъ грѣха.

Даватъ ни се признаци, по които да познаваме свободни ли сме или не. Тия признаци сж страданията. Тѣ показватъ, че животътъ ни трѣбва да излѣзе въ други условия за сжществуване. Мине ли животътъ въ благоприятнитѣ за развоя му условия, страдания не се чувствуватъ. Ангелитѣ сж свободни: тѣ сж въ у-

словия най-благоприятни за проява на тѣхния вжтрѣшенъ животъ. Светиитѣ не сж били обладавани, не се оплаквали и не чувствували страданията, защото душевниятъ имъ животъ е билъ по-пълно проявенъ, поставенъ въ по-виснитѣ условия, въ Божествената атмосфера, дѣто бичи свободни. И тъй, страдаме ли, трѣбва да насочимъ вжтрѣшния си животъ къмъ по-висши условия. Повдигнемъ ли, усилимъ ли вжтрѣшния си животъ, поставимъ ли се въ връзка съ могжщитѣ праведни и свети Духове, ще сме свободни и не ще вече страдаме. Това пъкъ значи, че ще сме синове на видѣлината, че сме използували даденитѣ ни условия.

Който е синъ на видѣлината, той се ползува и отъ свѣтлата и отъ тъмната страна на живота. Съ други думи, той умѣе да използува за свой подемъ и щастие и нещастия, и помощь и прѣчки.

Възпитательтъ поставя на възпитаника си не само гладъкъ пжть, не само улеснения, но и прѣчки, които трѣбва да бждатъ надвити. Улесненията подпомагатъ спечелването на знания, но прѣчкитѣ обогатяватъ опитностьта. Свободниятъ човѣкъ не е безъ прѣчка въ пжтя си, но той ги лесно побѣждава и отминава. А несвободниятъ се спира прѣдъ тѣхъ. Ето защо Богъ, като отличенъ Възпитатель, дава на чадата си и прѣчки, които тѣ трѣбва да се научатъ да надвиватъ. Само тогава ще бждатъ и свободни и силни.

Често ний се оплакваме отъ страститѣ си, отъ лошитѣ си мисли и желания. Това не е право: тѣ сж условията, при които душата ни узрѣва, или по-до-

брѣ, плодоветѣ ѝ узрѣватъ. Всѣко подобно условие ни е дадено отъ Небесния ни Баща, за да го побѣдимъ, да го надвиемъ, да го обърнемъ отъ нашъ господарь въ свой слуга, та тъй да станемъ добри, мощни въ доброто, богати духовно. Иначе и неможе да бѫде, защото „Царството Божие се взима отъ тия, които се насилятъ да го вzематъ". А това насиляне е борба. Пъкъ „борбата ни не е срѣщу плъть и кръвь, но срѣщу началствата, срѣщу властитѣ, срѣщу управителитѣ на тъмнотата на този вѣкъ, срѣщу лукавитѣ духове въ поднебесната".

Прочее, кога водимъ тази борба „срѣщу управителитѣ на тъмнотата на този вѣкъ", ний сме синове на видѣлината и ще имаме помощь отъ Небето. Затова трѣбва само да търсимъ тази помощь, да бѫдемъ готови „да се облечемъ въ всеоръжието Божие", като се „прѣпашемъ съ истината, облѣчемъ въ бронята на правдата, обуемъ въ приготвянето на миръ,земемъ шлема на спасението и меча на Духа—Словото Божие, като се молимъ Духомъ на всѣко врѣме".

И тъй, искаме ли да сме синове на видѣлината, трѣбва да използуваме всички условия—и добри и лоши — въ които сме въ даденъ моментъ и като ги използуваме за свое развитие, ще се освободимъ отъ лошитѣ условия, т. е. ще станемъ свободни. По този начинъ съ собственъ опитъ и придобито знание ще намѣримъ Бога, източника на видѣлината. Тъй синътъ на видѣлината бива радостенъ, не се отчайва, има миръ въ душата си. Ето какъ синътъ на видѣлината придо-

бива Божествено равновѣсие у себе си, а сжщо тъй го внася и въ свѣта.

Въ взаимоотношенията и дѣйностьта на хората има два вида, двѣ категории закони: първата категория закони има механически характеръ и има двѣ страни: събиране и изваждане. Втората пъкъ има Божественъ характеръ и странитѣ ѝ сж: умножение и дѣление.

Грѣхътъ винаги се съпровожда съ дѣйствия отъ първата категория. Напр. Адамъ и Ева се събраха, събраха себе си съ плода, събраха се и съ змията. Съ това извадиха на явѣ непослушанието и гордостьта си, извади ги и Богъ изъ рая. Събиратъ се жени на едно мѣсто и почнатъ да събиратъ при себе си грѣхове: почватъ да клюкарствуватъ и да одумватъ хората, — изваждатъ на явѣ хорскитѣ и свои недостатъци.

Евангелскиятъ богаташинъ направилъ житници и събралъ вжтрѣ житото си, безъ да го използува по божественому. Затова пъкъ Богъ му извадилъ душата въ сжщата нощь. Алмазътъ е скжпъ, лъскавъ, — това е върхътъ на свѣтския животъ — но той само събира и чупи слънчевитѣ лжчи безъ да ги умножава.

Житното зърно е скромно, ефтино, но то, посѣто въ земята се умножава. Такъвъ е духовниятъ човѣкъ. Добриятъ и вѣренъ рабъ умножава талантитѣ на Господаря си, — изпълнилъ Божествения законъ. Сѣмето паднало на добра земя се умножило до 30, 60 и 100. Кога Богъ сътворилъ човѣка, далъ му заповѣдь да „расте и умножава“.

Имаме ли у себе си добри дарби, талантъ, трѣбва да ги умножаваме. Жената да вижда у мжжа си добритѣ черти, които да гледа да умножи. Вслѣдствие на това пъкъ мжжътъ ще почне да дѣли съ нея чувства и признателность, ще дѣли и усилията си, като ще й връща съ сжщата мѣрка. Тъй трѣбва да постжпва и мжжътъ.

Види ли единътъ у другия лоши качества, да ги не изважда прѣдъ хората, а да гледа да ги обърне въ добри и като станатъ такива, да ги умножи. -- Ако е казано, че Царството Божие прилича на квасъ и синапово зърно, то значи, че щомъ елементитѣ на това Царство влѣзатъ въ човѣшката душа и духъ, се умножаватъ. Слѣдствието на това е, че хората, които по божественому умножаватъ, Богъ ще раздѣли съ тѣхъ Царството Си.

Изхождайки отъ това гледище, като се казва че ний трѣбва да бждемъ синове на видѣлината, значи че трѣбва да умножаваме, да използуваме всички условия, въ които сме, за добро на насъ и ближнитѣ ни.

Както размножаването на растения и животни е възможно само при свѣтлината, тъй и умножаването, т. е. дѣйствията човѣшки по божествения законъ, сж възможни само при видѣлината. Отъ синоветѣ на видѣлината се иска да бждатъ не външно лъскави, не вѣчно едни, безплодни и нерастещи алмази, а умножаващи се скромни, растещи и даващи плодъ на добра почва житни зърна. Безплодието е смъртъ — безплодната смоковница бѣ проклѣта и отсѣчена, всѣка пржч-

ка на Лозата, която не дава плодъ, т. е. не се умножава, сжщо се отсича, а плоднитѣ се окастрюватъ и наторяватъ, за да даватъ повече плодъ.

Прочее, да посѣемъ сѣмето на любовьта и радостьта, за да поникне миръть въ умоветѣ ни; да посѣемъ сѣмето на дълготърпснието и благостьта, за да поникне плодътъ на милосърдието въ сърдцата ни; да посѣемъ сѣмето на вѣрата и кротостьта, за да поникне плодътъ на въздържанието въ живота ни. По този начинъ пълниятъ ни животъ ще се прояви, сърдцето ни ще се облагороди, интелигентностьта ни ще просвѣтне, любовьта ще се развие и щастието ще се придобие.

Този е възходящиятъ пжть къмъ Бога за индивида, за обществата и за человѣчеството.

Само така отъ трънения вѣнецъ на България ще се изплете великото благо на балканскитѣ народи и славянството, — и само по този пжть тѣ ще дойдатъ до обединение.